

SUOMEN EVANKELIS-LUTERILAINEN KIRKKO
EVANGELISK-LUTHERSKA KYRKAN I FINLAND

KIRKKOHALLITUS
KYRKOSTYRELSEN

Helsinki 16.5.2008
Asianro 2008-00446
Viite Sähköpostiviesti 29.4.2008 AP/PP
Asia Selvitys Kirkkohallituksen toimenpiteistä, jotka koskevat Tikkurilan seurakunnan avioliittokurssien yhteydessä käydyssä julkisessa keskustelussa esille tullutta lasten ruumiillisen kurittamisen hyväksymistä

Lapsiasiavaltuutetulle

Lapsiasiavaltuutettu on tiedustellut, mihin toimenpiteisiin Kirkkohallituksessa on ryhdytty Helsingin NMKY:n avioliittokurssien yhteydessä käydyssä julkisessa keskustelussa esille tulleeseen lasten ruumiillisen kurittamisen hyväksymiseen. Kirkkohallitus lausuu asiassa seuraavan.

1. Toimivaltasuhteet kirkossa

Kirkkojärjestyksen (1055/1993) 6 luvun 34 §:n mukaan kirkkoherra ja kirkkolain (1054/1993) 10 luvun 1 §:n mukaan kirkkoneuvosto/seurakuntaneuvosto on vastuussa seurakunnan toiminnasta. Näiden säännösten perusteella avioliittokurssien järjestäminen ja sisällöstä vastaaminen kuuluvat paikallistason toimivaltaan. Samoin paikallistasolla päätetään siitä, keiden tai minkälaisien yhdistysten tai järjestöjen kanssa seurakunnassa tehdään yhteistyötä. Kirkkolain 18 luvun 1 §:n ja kirkkojärjestyksen 18 luvun 1 §:n nojalla piispa valvoo seurakuntia. Tällä perusteella avioliittokurssien valvonta kuuluu asianomaisen hiippakunnan piispan tehtäviin ja toimivaltaan.

Kirkkohallituksen tehtävänä on kirkkolain 22 luvun 2 §:n mukaan mm. hoitaa kirkon yhteistä hallintoa, taloutta ja toimintaa. Viimeksi mainittu käsite ”toiminta” ei kuitenkaan merkitse sitä, että kirkkohallituksella olisi hiippakuntiin tai seurakuntiin ulottuvaa päätös- tai muuta valtaa. Erityisesti juuri avioliittokoulun kaltaisissa toiminnallisissa asioissa seurakunnat ovat hyvin itsenäisiä. Kirkkohallituksen toiminnallisen osaston tehtävänä on tukea ja kehittää yhteistyössä hiippakuntien ja kirkollisten järjestöjen kanssa seurakuntien toimintaa, mutta sillä ei ole toimivaltaa puuttua seurakuntien toimintaan.

Kirkolliset tai kristilliset järjestöt, kuten Helsingin NMKY, ovat yleensä rekisteröityjä yhdistyksiä tai säätiöitä. Ne ovat toiminnassaan itsenäisiä ja toimivat yleisen lainsäädännön, kuten yhdistyslain, mukaisesti. Järjestön sääntöjen mukaisesti sen toimihenkilöt ja

toimielimet vastaavat ja valvovat ko. järjestön toimintaa. Luonnollisesti myös eri viranomaiset valvovat toimivaltansa rajoissa järjestöjen toimintaa.

2. Kirkkohallituksen toimenpiteet Tikkurilan seurakunnan avioliittokurssien johdosta

Kirkkohallituksen tietoon kysymykset Tikkurilan seurakunnan avioliittokurssien sisällöstä tulivat kirkon perheasiain yksikön johtajan Martti Eskon saamasta Sari Roman-Lagerspetzin vetoomuksesta, jonka hän toimitti myös Tikkurilan seurakunnan kirkkoheralle. Kirkkohallituksessa seurattiin myös tiedostusvälineissä käytyä julkista keskustelua asiasta. Helsingin NMKY:n avioliittokurssien materiaaliin sisältyvän mahdollisen lasten ruumiillista kurittamista koskevien mainintojen osalta Kirkkohallitus oli lehtitietojen varassa.

Käsiteltäessä Roman-Lagerspetzin vetoomusta kirkon perheasiain yksikön johtaja Martti Esko oli kuultavana Tikkurilan seurakuntaneuvostossa. Hän korosti asiantuntijalausunnossaan, että ”Hyvä parisuhde on parasta, mitä vanhemmat voivat antaa lapsilleen. Kirkon työssä keskeisintä on juuri heikoimman eli lasten puolesta toimiminen. Hierarkiat tai ruumiillinen kuritus eivät kuulu kirkon käsitykseen toimivasta perheestä.”

Kirkkohallituksen käsityksen mukaan niin Tikkurilassa kuin muissakin seurakunnissa tunnetaan lainsäädäntö sekä kirkon opetus eikä erilaisiin suosituksiin tältä osin ole tarvetta. Kirkon perheasiain yksikkö koordinoi kirkon avioparityötä sekä kehittää sitä yhteistyössä mm. kristillisten järjestöjen kanssa. Yhteys järjestöihin on säännöllistä ja se mahdollistaa keskustelun ja linjaukset myös sisällöllisistä kysymyksistä. Kirkon diakonian ja yhteiskuntatyön sekä Kirkon kasvatuksen ja nuorisotyön yksiköt ovat Kirkon perheasiain yksikön lisäksi viime aikoina pitänyt erityisesti esillä lapsiin kohdistuvan väkivallan vähentämistä ja perheväkivallan ehkäisemistä. Lisäksi todettakoon, että sosiaali- ja terveysministeriön YK:n lasten oikeuksien seurantaryhmän asiakirjassa kirkko mainitaan yhtenä vastuutahona lasten oikeuksien toteuttamisessa.

3. Kirkkohallituksen toimenpiteet väkivallan vähentämiseksi

Viime vuosina Kirkkohallitus on ollut aktiivinen toimija lapsiin ja nuoriin kohdistuvan väkivallan vähentämiseksi. Näistä toimenpiteistä voidaan mainita seuraavat:

Väkivallasta sovintoon -projekti

Kirkkohallituksen koordinoiman Väkivallasta sovintoon -projektin painopisteinä vuosina 2004-2010 ovat väkivaltakulttuuri lasten ja nuorten maailmassa, perhe- ja lähisuhdeväkivalta, rasismi ja muukalaisviha, uskontojen ja kirkkojen yhteistyö rauhantyössä sekä väkivallan vastustamisen ja rauhan teologia. Projektin pyrkimyksenä on ollut nostaa Kirkkojen maailmanneuvoston väkivallan vastaisen vuosikymmenen (2001-2010) perusviesti rauhasta, väkivallattomuudesta sekä sovinnosta laajasti suomalaisten tietoisuuteen. Projektia on toteutettu yhteistyöverkoston kanssa. Projektin toimesta on järjestetty koulutus-tilaisuuksia sekä säännöllistä tiedotustoimintaa mm. verkkosivujen ja uutiskirjeen välityksellä. Toiminnallinen painopiste on lokakuussa vietettävä Väkivallaton viikko, jonka

aikana järjestetään viikon teemaa käsitteleviä tapahtumia eri puolilla maata. Projekti on lisäksi mukana useissa väkivallan ehkäisyä tukevissa verkostoissa. Projektin loppuvuosi- en keskeinen tavoite on tukea tiedon välittämisen ja koulutuksen avulla väkivallan ehkäisytyötä paikallisella tasolla. Projektin verkkosivuja tullaan kehittämään tietopankiksi väkivallan ehkäisytyötä tekeville.

Lisätietoja: www.evl.fi/vakivallastasoivintoon

Virtaa välillämme - parisuhdekurssit nuorille aikuisille

Virtaa välillämme on 18-30-vuotiaille aikuisille suunnattu parisuhdekurssi. Kurssilla opetellaan mm. tunne- ja vuorovaikutustaitoja. Valtakunnallinen projekti etenee hiippakunnittain vuosien 2004-2009 aikana, jonka aikana se pyritään vakiinnuttamaan yhdeksi seurakuntien toimintamuodoksi.

Lisätietoja: www.virtaavalillamme.fi

Varhainen puuttuminen (Varpu)

Kirkkohallitus osallistui sosiaali- ja terveysministeriön organisoimaan eri hallinnonalojen ja kolmannen sektorin toimijoiden yhteistyöhön perustuvaan varhaisen puuttumisen (Varpu) hankkeeseen (2004-2006). Kirkkohallitukseen perustettiin oma Varpu-työryhmä, joka laatii syksyllä 2006 toimenpideohjelman varhaisesta puuttumisesta Kirkkohallituksen työaloilla. Vuoden 2008 aikana järjestetään kaikissa hiippakunnissa kirkon työntekijöille tarkoitettu uuteen lastensuojelulakiin liittyvä koulutuspäivä.

Julkaisut

Kirkkohallitus on tuottanut useita väkivallan ehkäisemiseen liittyviä julkaisuja, joista tuoreimmat ovat kaksi verkkojulkaisua:

Näe väkivalta -julkaisu tarjoaa kristinuskosta nousevia näkökulmia perhe- ja lähisuhdeväkivallan vastustamiseen. Julkaisussa tarjotaan perustietoa perhe- ja lähisuhdeväkivallan ilmenemismuodoista sekä olemassa olevista auttamisen kanavista ja lisätiedon lähteistä. Julkaisu on tehty erityisesti kirkkojen ja seurakuntien työntekijöiden käyttöön.

<http://www.evl.fi/vakivallastasoivintoon/materiaalit/naevakivalta.htm>

Kirkko ja lastensuojelutyö –julkaisu tarjoaa tausta-aineistoa varhaisesta tukemisesta ja lastensuojelusta seurakuntien työntekijöille.

<http://www.evl.fi/KirkkojaLastensuojelutyo.pdf>

Kirkkoneuvos

Seppo Häkkinen

Kirkkoneuvos

Pirjo Pihlaja